

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Cap. XXVII. De Citationē.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

vett. *consil.* 936. n. 25. Regn. Sixtin. *inter Consil. Marp. consil.* 14. vol. 2. n. 15.]

Amplia primò, ut circuitus sint vitandi, quando subest æquitas, ut si quis rem meam indebitè detineat, ad ejus restitutionem debet condemnari, quia si ex inepta petitione esset instituenda nova actio, æquius est, ut condemnatio fiat ad tollendum circuitum, quando condemnandus retinet ex titulo lucrativo, Petr. de Anchar. *consil.* 23. n. 11. *vers.* ad secundum dubium, quem refert Card. Tusch. d. *concl.* 229. n. 5.

Amplia secundo, in tantum actum & circuitum frustratorium non esse faciendum, ut licet quis teneatur offerendo deponere cum effectu, tamen si is, cui oblatio est facienda cum consignatione, recusât recipere, non teneatur facere actum frustratorium depositi, quod alias esset necessarium, Cuman. *consil.* 5. Non revocando. n. 2. *vers.* nec dici potest. Cravett. *consil.* 331. n. 5. lib. 3. Roland. à Valle. *consil.* 53. n. 26. lib. 1. ubi n. 34. & seq. declarat, nisi is, qui contradicit, habeat justam causam contradicendi, quia tunc offerens debet deponere, licet recuset recipere, refert Card. Tusch. d. *concl.* 229. num. 10.

Limita, quando circuitus non est omnino inutilis, quia tum non evitatur, [Anton. de Mattheis. *tr. de caus. poss.* & *propriet.* num. 19. *vers.* non obstat. elegans exemplum occurrit in l. 2. de L. Rhod. de jact. ubi gloss. in verb. agere potest. l. 33. de *condict. indeb.* l. 60. §. 5. locati.] Card. in d. Clem. Auditor. *quæst.* 14. n. 16. Dec. in l. cum fundus 31. §. servum tuum 1. n. 5. ff. si certum pet. Cravett. *consil.* 376. n. 23. & 24. Surd. *consil.* 52. n. 70. Monter. *decis.* 36. n. 70. Abbas *consil.* 95. In presenti. col. 1. in fine verb. & si dicatur. lib. 1. ubi ait, quod propter bonum obedientia admittitur circuitus inutilis, putà Religiosus non potest transire ad aliam Religionem etiam strictiorem, nisi petita licentia à Superiore, licet illam non obtineat, si detur casus, quod transeat non petita licentia, ille revocatur ad primam Religionem, licet revocatus petita licentia, & non obtenta possit iterum ad eandem arctiorem transire; additque sufficere impotentiam, quod circuitus possit reddi utilis, licet ab adventu non reddatur, refert Cardin.

Tusch. d. *conclusion.* 229.

à n. 15.

CAP. XXVI. De Circumstantia.

Axioma I.

De singulis Circumstantiis subtiliter inquirendum est, cap. licet 9. de probat. vid. Heerfort. in *reperit. Jur. Canon.* hac voc. & in voce singula. Mornac. ad l. 52. §. in Clivo 2. ad L. Aquil. pag. 282.

Bonus igitur iudex variè ex personis causisque definit. 2. f. 28. §. ad hac l. 4. in fin. ff. de incend. ruin. naufrag.

Variant enim circumstantiæ rem. l. 26. §. 12. *vers.* Celsus. de *condict. indeb.* tam in civilibus, quam criminalibus. Ernest. Cothm. 3. *consil.* 39. num. 12.

Sunt autem circumstantiæ variæ, ætas, dignitas, valetudo, necessitas, propositum, personæ, l. 16. §. 1. de penis. l. 16. §. 1. l. 38. §. 1. de oper. lib. l. 26. §. 12. ff. de *condict. indeb.*

II.

Circumstantia temporis magis attendenda venit, quam loci. l. 5. ff. de incend. ruin. naufrag.

CAP. XXVII. De Citatione.

Axioma I.

Quoties Citatio ante præscriptionem completam infinuatur, toties qualibet præscriptio est interrupta. L. 2. C. de *annal. Except.*

Ratio: quia per talem Citationem possidens accipit scientiam rei alienæ, & sic in malâ fide constituitur. l. 10. §. 11. ff. de *hered. petit.*

Limita ex axiom. seq.

II.

Toties Citatio interruptit præscriptionem, quoties contra citatum sequitur sententia.

Ratio: quia ex sententiâ demum constat, an justè fuerit citatio decreta, an non. Et sententia confirmat jus citationem impetrantis. Zois. ad ff. b. t. n. 12.

III.

Quoties actus tendit in alicujus præjudicium, toties ille ad hunc actum citandus.

Ratio: quia res inter alios acta aliis non debet præjudicare, nec absenti inferri iniqua conditio. l. 47. de R. 7.

Exempl. ita in unione prolium citandi ii, qui succedendi jus habent *Gail. L. 2. obs.* 175. n. 5. ita citandi creditores ad conficiendum Inventarium, quod tamen hodie non amplius observari solet.

IV.

Quoties in morâ nullum periculum, toties in causâ civili nemo realiter citandus.

Ratio: quia apprehensio personæ injuriam infert, adeoque iudici ab eâ abstinendum, si aliud remedium suppeditatur.

Exempl. Debitor ergo fugitivus realiter citari potest, cum etiam privato eum capere liceat. l. 10. §. 16. ff. qui in fraud. *credis.* modò eum ultra 20. horas non detineat. l. 25. ff. ad L. Jul. de adult.

Limita, ut procedat, etiam si quis dicat, se veni-

venire nolle, cum adhuc potius immisio in ejus bona decernenda, quam realis Citatio. l. 19. ff. de in jus voc. nisi agatur de publico interesse, uti in delictis, ubi regulariter realis Citatio licita, scilicet etiam cum præcisè personæ præsentia est necessaria, uti in matrimonialibus.

I.

Quoties in citando adest incertitudo vel ratione personæ vel ratione loci, ubi sit, toties tantum obtrinet edictalis Citatio.

Ratio: quia regulariter aliquis in faciem citandus l. 19. §. 1. ff. de excusat. Tut. & injuriosum videtur per edictum citare illum, cujus haberi potest copia.

Exemplum: sic igitur in Processu desertionis, & quoties quis vagabundus est, locum habet Edictalis Citatio. Clement. 1. de judic. Præcipue verò obtinet, si contraditores plures adsint, sique incerti, uti in processu Creditorum vel additione hereditatis obarata. Brunnem. in Process. Civil. c. 3. n. 19. §. 9.

CAP. XXII.

De Civitate, Civibus.

v. infra peregrinus.

Axioma I.

Civitas quæ sunt, non sunt singulorum: aliud enim est universitas, aliud singuli de universitate. §. universitatis 6. Instit. de rer. divis. l. in tantum 6. §. 1. ff. de rer. divis. qui textus refertur in cap. Episcopus §. 8. qui manumittitur. caus. 12. q. 2. l. sicut municipium. 7. §. si quid universitatis ff. quod universi nom. Conf. Arg. conf. 11. n. 130. lib. 1.

II.

Quoties administratoribus Civitatis sive senatui credita est pecunia sine consensu civium, toties ipse senatus quidem obligatur, non tamen Civitas, nisi probata versione l. Civitas 27. ff. de Reb. Cred.

Ratio consistit in favore Civitatis, ne ei per iniquos suos administratores facile damnum contingeret, id. l. fin. C. de reb. civit. vend.

Limit. (1.) ut senatus obligetur ex quasi Contractu, seu conditione causâ datâ causâ non secutâ, contra Civitatem verò competat Condicio ex mutuo vel actio de in rem verso. (2.) ut probanda sit hæc versio à Creditore. Conf. Lau. urb. Vol. 2. diff. 13. Mev. P. 5. dec. 383.

III.

Quoties Civitas sive verè, sive repræsentative constituit in mutuum (scilicet per constitutum Syndicum) toties tenetur ex suo Contractu etiam non probata versione.

Ratio: quia sic civitas uti alia quævis persona obligatur ex suo Contractu. Carpz. L. 2. Resp. 106. n. 1. & 2.

Limit: ut teneatur Civitas ut Civitas seu universitas, non ut singuli. §. 6. Instit. de R. D.

IV.

Civitates sunt loco privatorum & prorsus eodem jure gaudent. l. simile 10. ff. ad municip. l.

eum qui 16. de V. S. l. metum 9. §. animadvertendum. 1. quid met. caus. Fortler. in Conf. Marp. conf. 7. num. 9. l. si pignus 8. ff. qui pot. in pign. quod in comparatione magis Urbis Romanæ quam simpliciter, ut ex l. bona civitatis 15. de V. S. satis est manifestum. Vult. in Conf. Marp. conf. 16. vol. 1. num. 16. & n. 55. adde Reig. in th. in voce Civitas. v. Infr. princeps.

V.

Civitas instar unius hominis est ejusque personam repræsentat. Bart. in l. 1. §. municipium. n. 3. ff. de acquir. poss. vid. Schonborn 1. polit. 6. 13.

VI.

Civitas æquiparatur minori & læsa restitutio nem habet in integrum, ut minor l. Respubl. 4. C. quib. ex caus. major. R. impubl. 3. C. de jur. Respubl. l. 1. C. de offic. ejus qui vic. ali. jud. Gail. 2. obs. 62. n. 4.

VII.

Pupillus quoque inter cives numeratur: Regula hæc secundum quid vera est, pupillus enim civis est, sed imperfectus. Unde nec pupillis actio popularis datur. l. mulieri 6. de populari. act. Cujac. in lib. 12. ff. Juliani ad l. 5. de O. N. N. add. Aristotel. lib. 3. Politic. cap. 1.

Clamor v. infra Exclamatio.

CAP. XXIX.

Clam facere, Clandestina, Secreta, Privata, Palam, Occulta.

Axioma I.

Dolose fieri censetur, quod quis clam agit, Bald. in l. error. 7. col. 4. C. de jur. & fact. ign. quem allegat & sequitur Zas. in consl. 18. n. 9. l. 1. text. in l. fin. ff. de rit. nupt. l. non existimo 54. in fin. ff. de admin. tut. Cravett. conf. 6. n. 8. Regner. Sixtin. inter Conf. Marp. conf. 13. n. 15. vol. 1. è contrario bona fides probatur ex eo, quod quid publice factum est. Tiraquel. in proem. cr. de retrat. convent. num. 13. Menoch. consil. 15. n. 7 Barbol. ad e. Perlatum 8. extra qui filii sint legitimi.

II.

Clandestinitas non præsumitur. Dec. conf. 219. n. 6. Alciat. resp. 504. n. 7. Decian. conf. 10. n. 3. vol. 1. Menoch. conf. 2. n. 326. vol. 1. Vult. inter Conf. Marpurg. conf. 30. vol. 2. n. 181.

III.

Qui clam delinquant, magis delinquant, quam qui palam. Henr. Ryswich. in regul. Welsenb. in parat. de furibus balnear. in fin. Et clandestina delicta gravius puniendi sunt, quam quæ palam committuntur. l. non existimo 54. de adm. tut. lult. de rit. nupt. l. nemo 4. C. de Sum. Trin. Auth. sed novo jure. C. de serv. fugitiv. vid. Matth. Steph. Nov. 12. n. 18.

Contrarium habetur in Can. nemo 4. causa 32. quest. 4. ibi tolerabilior est, si lateat culpa, quam culpæ usurpetur auctoritas. Welsenb. de furt. n. 14. vers. ceterum communiter dicimus. Imò